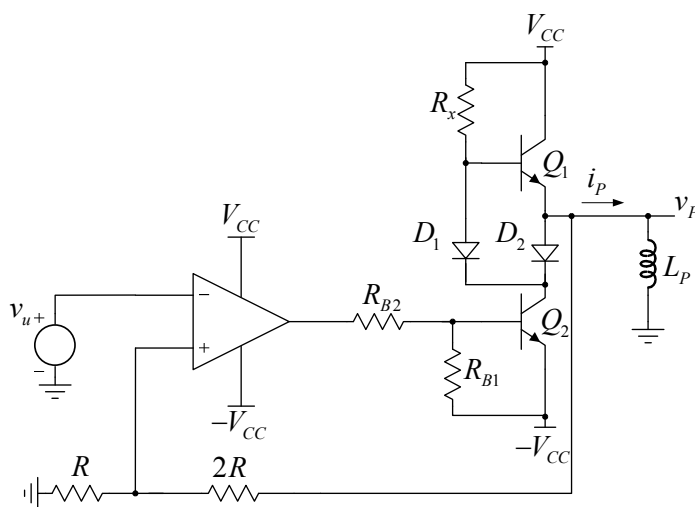

NAPOMENA:

Numerisati svaku stranu sveske u gornjem spoljašnjem uglu. Svaki zadatak početi na novoj strani. Zadaci moraju biti čitko i uredno napisani. Zaokruživanjem broja zadatka u tabeli na omotu označiti koji su zadaci rađeni, i pored toga upisati broj strane na kojoj zadatak počinje. Svako nepoštovanje ove napomene povlači oduzimanje jednog poena po zadatku!

1. U kolu sa slike 1 operacioni pojačavač se može smatrati idealnim, sa maksimalnom strujom $i_{OPmax} = 4mA$. Parametri tranzistora u kolu su $\beta = 100$, $V_{BE} = 0.7V$, $V_{CES} = 0.2V$ dok je $V_{CC} = 12V$, $L_p = 500\mu H$, $R_x = 1k\Omega$, $R_{B1} = 1k\Omega$, $R_{B2} = 2k\Omega$, $V_D = 0.7V$. Napon na ulazu kola je pravougaonog talasnog oblika amplitude V_u i periode T .

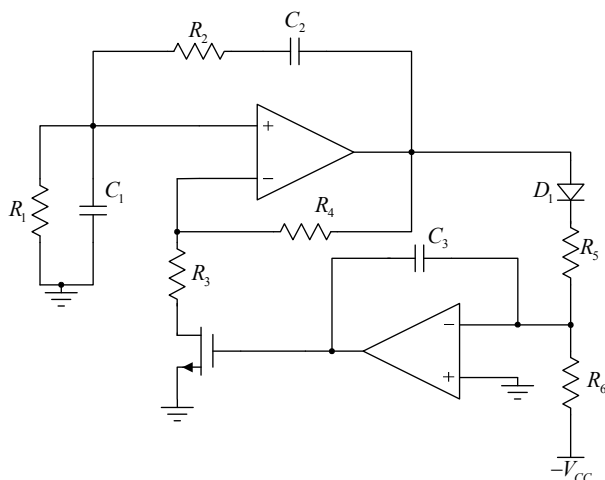
- [3] Nacrtaati i označiti dijagrame v_u , v_p , i_p , i_{C1} , i_{C2} , v_{IOP} tokom jedne periode ulaznog napona, ako je $V_u = 3V$, $T = 10\mu s$.
- [3] Pod uslovima iz tačke a) izračunati snagu koju troše baterije za napajanje i korisnu snagu koja se razvija na potrošaču.
- [10] Odrediti graničnu vrednost induktivnosti L_p tako da maksimalno moguća amplituda neizobličeneog simetričnog napona na izlazu ne zavisi od vrednosti ove induktivnosti.
- [2] Pod uslovima iz prethodne tačke, i ako je $L_p = L_{pgr}$ odrediti opseg mogućih vrednosti otpornosti R_{B2} tako da kolo i dalje ispravno radi.
- [2] Ako je na ulazu kola sinusoidalni napon amplitude V_u , odrediti zavisnost srednje snage disipacije na tranzistorima Q_1 i Q_2 od V_u ako $L_p \rightarrow 0$.

Slika 1

2. U oscilatoru sa Wien-ovim mostom i automatskom regulacijom pojačanja sa slike 2 poznato je: $R_1 = R_5 = 10k\Omega$, $R_4 = 1k\Omega$, $C_1 = C_2 = 1nF$, $C_3 = 10\mu F$, $V_T = 3V$, $B = 1mA/V^2$. Operacioni pojačavači su idealni i napajaju se sa $\pm V_{CC} = \pm 15V$. Dioda je idealna sa $V_D \approx 0V$.

- [5] Odrediti R_2 tako da kružna učestanost oscilovanja bude $\omega_0 = 100krad/s$
- [5] Odrediti maksimalnu vrednost otpornosti R_3 za koju se uspostavlja oscilacije.
- [5] Za $R_3 = 330\Omega$, odrediti vrednost napona v_{GS} u ustaljenom stanju.
- [5] Odrediti otpornost R_6 tako da amplituda oscilacija na izlazu kola bude $0.9V_{CC}$.

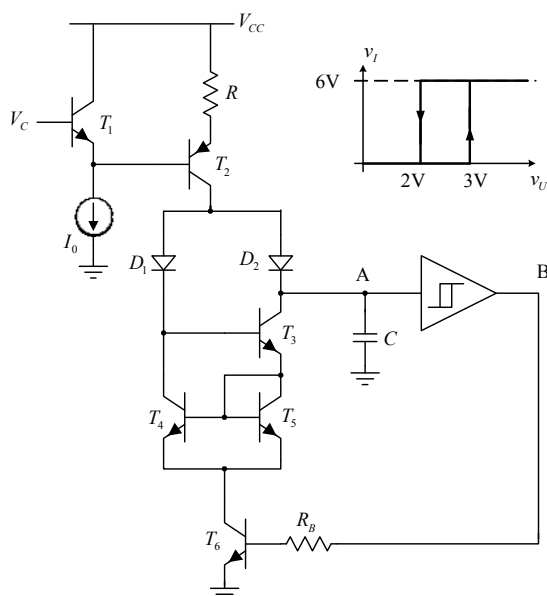
Slika 2

3. Na raspolaganju je transformator prenosnog odnosa $n:1:1$, dve diode sa $V_D = 1\text{ V}$ i jedan kondenzator kapacitivnosti C . Efektivna vrednost mrežnog napona je 220 V , a frekvencija 50 Hz .

- Nacrtať šemu dvostranog ispravljača sa prostim kapacitivnim filtrom koji koristi navedene komponente. Primenom aproksimacije malog ugla provođenja:
- Odrediti n i C tako da pri izlaznoj struji od $1\text{ }\mu\text{A}$ jednosmerna komponenta izlaznog napona bude 16 V , a da pri izlaznoj struji od 2 A jednosmerna komponenta izlaznog napona bude 14 V .
- Nacrtať vremenski dijagram izlaznog napona i ulazne struje pri struji potrošača od 1 A . Odrediti amplitudu talasnosti i faktor talasnosti izlaznog napona u ovom slučaju.
- Odrediti zavisnost srednje snage disipacije na diodi (bilo kojoj) od struje potrošača i odrediti ovu disipaciju pri struji potrošača od 2 A . Odrediti zavisnost koeficijenta korisnog dejstva ispravljača od struje potrošača i nacrtati odgovarajući dijagram (izračunati koeficijent korisnog dejstva za izlazne struje od $1\text{ }\mu\text{A}$, 1 A i 2 A i ucrtati te tri tačke u dijagram).

4. Za astabilno kolo sa slike 4:

- Izračunati i nacrtati (jedan ispod drugog) vremenske dijagrame napona u tačkama A i B za vrednost kontrolnog napona $V_C = 5\text{ V}$.
- Kolika je maksimalna učestanost sa kojom kolo može ispravno da radi? Kolika je vrednost kontrolnog napona V_C za maksimalno moguću učestanost?
- Ako je $V_C = 5\text{ V}$, kolika se može postići amplituda napona u tački A izmenom pragova komparacije Šmitovog kola? Šmitovo kolo je realizovano u CMOS tehnologiji sa karakteristikom prenosa prikazanoj na slici 4. Svi tranzistori imaju veliki koeficijent strujnog pojačanja, a vrednosti napona na direktno polarisanim spojevima su $V_{BE} = V_D = 0.6\text{ V}$, $V_{BES} = 0.7\text{ V}$, $V_{CES} = 0.2\text{ V}$. Napon napajanja je $V_{CC} = 6\text{ V}$. Vrednosti upotrebljenih komponentata su $R = 1\text{ k}\Omega$, $C = 10\text{ nF}$, $I_0 = 1\text{ mA}$.

Slika 4

5. PLL kod koga je fazni detektor realizovan primenom XOR kola koristi logička kola za koje je napon logičke jedinice 12 V , a napon logičke nule 0 V , VCO sa karakteristikom $f_0 = 10\text{ kHz} + 1\text{ (kHz/V)}(v_C - 6\text{ V})$ i jednopolni NF filter $H(s) = 1/(1 + s/\omega_p)$.

- Nacrtať blok šemu ovog PLL-a.
- Odrediti prenosnu karakteristiku faznog detektora. Označiti numeričke vrednosti karakterističnih tačaka na dijagramu.
- Nacrtať vremenske dijagrame ulaznog napona PLL-a i izlaznog napona VCO-a tokom dve periode za frekvenciju ulaznog napona jednaku 12 kHz . Smatrati da je PLL sinhronizovan.

Ispit traje četiri sata